

דף מה.

עין משפט א.

אה"ע סימן מר פעיף ה

ח. המקדש גויה או שפחה, או עבד וגוי שקידשו בת ישראל, אינן כלום.

עין משפט ב.

אה"ע סימן ד פעיף היט

ה. אחד מהגויים שבאו על בת ישראל בגיותן הבן כשר, אלא אם היא בת פגומה לכהונה^י.

ט. כ. עכו"ם ועבד שבאו על בת ישראל בין פנויה בין א"א, הולד כשר^ז

^י. זו דעת הרא"ש והשו"ע. והרי"ף מסתפק בדבר ולכתחילה לא תנשא ואם נישאת לא תצא כ"כ הח"מ. ולהרמב"ן אף בת הבן כלומר שנולד להם תחילה בן, ומבין זה נולדה הבת אח"כ, פגומה לכהונה. ולרש"י בכה"ג הבת של הבן כשרה לכהונה לכתחילה וכך נוטים דברי האחרונים.

^ז. מיבמות מ"ח וקידושין ס"ח, אלא שפגום לכהונה, לדעת הרי"ף ורמב"ן הוא רק מספק פגומה לכהונה, והרמב"ם מכשירה גם לכהונה והשו"ע פסק דפגום כדעת הרא"ש. ואם נישאת הבת לא תצא ח"מ ס"ק ג' וב"ש. עכ"פ מוכח דלא בעינן גרות ועיין בשו"ע סי' ד' סעיף ז' והתוס' בקידושין ע"ה: פסקו דצריך גרות. וכן ברש"י ס"ח: אך המהרש"א העיר דרש"י סותר עצמו בדף ע"ו ע"א ד"ה ופרכינן ונשאר בצ"ע. והשער המלך בפט"ו מא"ב הלכה ג' הביא להוכיח דלא צריך גרות ואחת הראיות שלו היא מדף מ"ז ע"א בבכורות דבן שנולד מישראלית שבא עליה עכו"ם חייב בפדיון וכך פסק השו"ע בסי' ש"ה סעיף י"ז ביו"ד.

ואם צריך גרות איך יתחייב בפדיון, והלא אין זה בבניין דגר שהתגייר כקטן שנולד דמי ופי' רש"י בקידושין דף י"ז. וז"ל דכקטן שנולד "מאליו דמי" ובסנהדרין נ"ח פי' רש"י דהוי כנולד בלא אב ואם. ואם כן איך יתחייב בפדיון.

ועוד הקשה מיבמות מ"ה ע"א שאמר לו רב יהודא גלי או נסיב בת מינך ושם ברש"י: אבל ממזרת לא תישא וקשה אם צריך גירות כפי' רש"י למה לא ישא ממזרת הרי גר מותר בממזרת או דרש"י סותר עצמו וכאן סובר דלא צריך גרות עכ"פ מהגמ' מתברר לכאורה דלא צריך גרות דאם כן יהיה מותר בממזרת.

ובפ"ת ס"ק א' הביא בשם שו"ת חמדת שלמה סי' ב' ג' דהגאון מליסא בחוות דעת דעתו בפשטות כרש"י דצריך גרות, ויישב הסתירה בדברי רש"י מע"ו: לס"ח: דשאני אם בא

אלא שפגום לכהונה ואם הגוי או העבד באו על ממזרת הולד ממזר.

עין משפט ג.

אה"ע סימן ו סעיף ח

ח יא. זונה היינו^ח גיורת ומשוחררת אפי' נתגיירה או נשתחררה פחות מג' שנים, הואיל ואינה בת ישראל הרי זו זונה ואסורה לכהן. וכן יבמה שבא עליה^ט זר אף שהיא רק בלאו עשאה זונה. ושאר חייבי לאוין או עשה אף דשאר אינן נעשות זונה אך לדעת הרמב"ם נעשות זונה^י.

דף מה:

עין משפט א.ב.

אה"ע סימן ד סעיף יז

יז יח. מי שחציו עבד וחציו בן חורין שבא על א"א^כ הבן שיוולד אין לו

עליה גוי דאז יש לו חיים צריך גרות לוולד, אבל בבא עליה עבד דאין לו חיים לא צריך גרות כלל אלא דאף בבא עליה עכו"ם דצריך גרות להולד אסור בממזרת דלא דמי לגוי שהתגייר וכאן אחרי גרותו שדינן ליה בתר אימיה וישראל גמור הוא.

ח. גמ' יבמות ע"א ורכבנן.

ט. עיין בב"ש ס"ק כ"א. וצ"ע דתפסי בה קידושין לחומרא וא"כ הוי ספק זונה. וטעם דיבמה עשאה זונה אף דזה רק לאו משום דגזה"כ היא דלא תפסי בה קידושין. ועיין רא"ש ותוס' דף ס"ח לגבי לאו ועשה דשאר דאין נעשית זונה, והביא השו"ע דיעה זו בשם י"א. וכתב הח"מ דאין מחלוקת ורק לענין מלקות נחלקו כ"כ הח"מ ס"ק י'. ודעת הרמב"ם דחייבי לאוין דשאר השוין בכל, עשאה זונה ודעתו של השו"ע כרמב"ם מדהביא דעת הרא"ש בשם י"א. וחייבי לאוין דשאר הם: אנוסת אביו או חלוצתו של אביו, ולר"ת אף מחזיר גרושתו אחרי שנישאת. וסוטה הוי לאו דשאר. כ"כ הח"מ בס"ק י"א מפרק החולץ דף מ"ט.

י. והראב"ד והרא"ש, ותוס' בדף ס"א חולקים וסוברים דרק מחייבי מיתות או כריתות עשאה זונה, או מעכו"ם ועבד שאין תופסין בהם קידושין, אבל לא לאוין אפי' דשאר. מ"מ לכו"ע ביאת נתין או ממזר וגר עמו ומואב פוסלין לכהונה אבל לא עושים אותה זונה לתוס' והרא"ש וראב"ד הנ"ל. ועיין במהרש"א גיטין פ"ט ע"א ד"ה בעולה על התוס' ועיין בב"ש ס"ק ט"ז.

כ. מגמ' יבמות מ"ה ע"ב. וכתב הרמב"ם הטעם שהבן אין לו תקנה, משום דצד כשרות וצד ממזרות מעורב בו. ולרש"י הבן ממזר גמור וכתב הח"מ שזה יותר מוסכם.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוברים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

תקנה ופסול אפי' בשפחה ובניו כמותו לעולם.

עין משפט ג.

אח"ע סימן ד סעיף ה.יט
עין לעיל דף מה. עין משפט ב

עין משפט ה.ו.

יו"ד סימן רסח סעיף ג

ג. ד. כל עניני הגר בין להודיעו המצות ע"מ שיקבלם בין המילה או הטפת דם ברית, בין הטבילה צריך שיהיו בג' הכשרים לדון וביום ^ל, ובדיעבד אם לא מל ולא טבל אלא בפני שנים ^מ או קרובים או כלילה, ואפי' לא טבל לשם גרות אלא האיש טבל לקריו ^ו והאשה טבלה לנדתה ^ס הרי זה גר ומותר בישראלית, חוץ מקבלת המצות שמעכבת אם לא היתה ביום ^ע, ובשלשה.

ולהרי"ף והרמב"ם אפי' בדיעבד שטבל או מל בפני שנים או כלילה לא מהני ^פ, ומעכב שאסור לו לישא אשה ישראלית, אבל אם כבר נשא

ל. דכתיב גבי גר "משפט אחד יהיה לכם" ואין משפט פחות משלשה. ש"ך ס"ק ח'.

מ. ולא דוקא שנים, דאפי' אחד ונקט שנים מצד עדות. ש"ך ס"ק י'. אבל בקבלת מצות אם לא קיבל בפני ג' אפי' בדיעבד מעכב. ש"ך ס"ק ט'. דזה התחלת דין לא כן מילה וטבילה שהם כגמר דין, שם בש"ך.

נ. דאם לא היה בדעתו בזה להיות גר לא היה ג"כ טובל לקריו, וכן האשה לא היתה טובלת לנדתה. ט"ז ס"ק ח'.

ס. מיבמות מ"ה ע"ב.

ע. כתב הש"ך בס"ק ט' דצ"ע קצת שהרי כתב הרמ"א בחו"מ סי' ה' סעיף ב' די"א דאם עברו ודנו כלילה דיניהם דין וא"כ לפ"ז אפי' בקבלת מצות סגי בדיעבד כלילה, ואפשר שהרמ"א בחו"מ כתב דבריו רק לענין ממון וחשש לסברא זו משום דהפקר בי"ד הפקר, אבל בגרות שזה דומיא דחליצה אפי' בדיעבד פסולה כלילה.

פ. הרי"ף ביבמות והרמב"ם בפ' י"ג מאיסורי ביאה. וכלילה אינו מוזכר ברי"ף רק בדברי הטור, ועיין בגאון אות ט"ז-י"ז.

והוליד ממנה בן לא פוסלין אותו ^ז.

עין משפט ז.

יו"ד סימן רפז סעיף ט

ט. יא. הלוקח עבד מעכו"ם אין הגוף קנוי לרבו ^ק עד שיטבילנו לשם עבדות, הלכך אם קדם העבד וטבל לשם בן חורין הרי הוא בן חורין ^ר.

הגה: מ"מ צריך עבד זה לשלם לרבו דמיו ששילם בעדו ^ש.

הגה: ואם טבלו אותו בי"ד או אחר לשם בן חורין, צריכים לשלם אם ידעו שהוא עבד של זה.

אבל אם לא טבלו אלא שהשיא לו עצה לעבד לטבול לשם בן חורין, פטור ^ת.

ט. יב. המטביל עבד לשם עבדות צריך להטיל עליו שום עבודה בעודו במים שיהיה נראה כעבד ^א, כדי שלא יקדים ויאמר לשם בן חורין.

ט. יג. עכו"ם שמוכר עצמו לישראל, הישראל קנה גופו מיד ^ב ואינו יכול

^צ. ואע"ג דקיי"ל דאפי' עכו"ם הבא על בת ישראל הולד כשר, מ"מ נפ"מ כאן שהולד כשר גם לכהונה, או נפ"מ לענין פדיון הבן דחייב בפדיון לא כן בן מעכו"ם כמבואר בס"י ש"ה סעיף ח'. ש"ך ס"ק י'.

^ק. מימרא דרב חמא בר גוריא אמר רב ביבמות מ"ה-מ"ו, וכדרכא דאמר הקדש. ואע"פ שקנאו בדרכים שהעבד נקנה בהם וכו', אין הגוף קנוי לו אלא למעשה ידיו בעלמא קנוי לו, ועיין בסעיף י"ז. ש"ך ס"ק ט"ז-י"ז.

^ר. וא"צ גט שחרור ואין חילוק בין טבל בפני רבו בין טבל בפני עצמו, כך משמע מהטור. ועיין בש"ך ס"ק י"ח.

^ש. נ"י ב' החולץ ובמ"מ ב' י"ג דא"ב בשם רבו של הריטב"א.

^ת. דלא גרע משכר עדי שקר בריש פ"ו דבב"ק דפטור.

^א. מימרא דשמואל ביבמות מ"ז ע"א, וכעובדא דבנימין עבדיה דרב אשי.

^ב. כדמפרש ר' אויא שם בדף מ"ז ויליף לה מקרא דקנהו ישראל לגופיה, ועיין רש"י שם ד"ה אבל עכו"ם.

להקדים ולטבול עצמו לשם בן חורין, שגופו קנוי כבר לרבו.